

Overzicht deelnemers Oranje Fonds Programma Groen Verbindt

AZC Buurtmoestuin

Organisatie:	MET Welzijn
Samenwerkingspartners:	AZC Heerhugowaard (COA), Wijkpanel Heemradenwijk/ Schilderswijk
Projectleider(s):	Jeanine Stricker
Actief in:	Heerhugowaard (NH)

Een nieuw asielzoekerscentrum roept altijd emoties op, zo ook in Heerhugowaard. Gelukkig ook positieve, zo bleek toen bij de opening zich al direct 100 vrijwilligers aanmeldden. Het COA wil de werelden van vluchtelingen en buurtbewoners bij elkaar brengen. Daarom stelt zij het terrein rond het centrum open en maakt er samen met de buurt een moestuin van. De verveling die op de loer ligt voor de bewoners van het AZC wordt zo bestreden en er ontstaan mooie ontmoetingen. Want, wanneer beide groepen samenwerken in de tuin, groeit er meer dan alleen groente, kruiden en fruit.

Buitengewoon

Organisatie:	Stichting Vecht en IJssel
Samenwerkingspartners:	Stichting Pulse (welzijn)
Projectleider(s):	Tessa Rooker
Actief in:	IJsselstein (UT)

In de 78 appartementen van Woonzorgcentrum Ewoud is plaats voor ouderen met of zonder beperkingen. De betrokkenheid van de buurt bij het centrum bleek maar zeer beperkt. Omgekeerd maken de omwonenden ook maar weinig gebruik van de voorzieningen die er zijn in het centrum, voor oud én jong. Om daar verandering in te brengen, richt Stichting Vecht en IJssel een bijzondere tuin in. Daar kunnen bewoners, vrijwilligers en bezoekers samen tuinieren en elkaar ontmoeten. En met de oogst uit de tuin kan weer gezond worden gekookt.

Buurttuin Vogellanden

Organisatie:	Stichting De Vogellanden, Centrum voor revalidatie
Samenwerkingspartners:	Landschap Overijssel
Projectleider(s):	Elles Kombrink
Actief in:	Zwolle (OV)

De Vogellanden is een revalidatiecentrum voor mensen die door een ongeval, hersenletsel of ziekte te maken krijgen met beperkingen. Door een verbouwing is de herstellertuin verdwenen en daarvoor komt er nu een nieuwe in de plaats. De nieuw aan te leggen tuin is niet alleen bestemd voor patiënten, maar ook open voor de buurt. In de natuurspeelplek, moestuin, boomgaard en kapschuur kunnen omwonenden en patiënten samen terecht. Een tuingroep ontwikkelt nieuwe activiteiten om de interactie tussen de doelgroepen tot stand te brengen.

De Binnentuin

Organisatie:	Stichting Palet (wijkzorgcentrum Greunshiem)
Samenwerkingspartners:	Wijkpanel Schapenbuurt, Talant, Fier Fryslan, Dovendagcentrum e.a.
Projectleider(s):	Dick Leenburg
Actief in:	Leeuwarden (FR)

Het wijkzorgcentrum Greunshiem in de wijk Schepenbuurt biedt ruimte aan verpleeghuiszorg, dovendagcentrum en verstandelijk gehandicapten. Maar het is meer. Met diensten als fysiotherapie, een winkeltje, bibliotheek en sociaal wijkrestaurant vervult het een spilfunctie in de wijk. Onlangs is de binnentuin op de schop gegaan zodat meer openheid ontstond naar omliggende buurten. De plannen breiden zich nu uit naar de aanleg van een moestuin en kas en aanschaf van tuinmeubilair. Zodat cliënten en buurtbewoners samen activiteiten kunnen ondernemen zoals nestkastjes maken, pompoenen bewerken etc.

De Treftuin

Organisatie:	Stichting Welzijn in Noordenveld (WiN)
Samenwerkingspartners:	Promens Care
Projectleider(s):	Gerie Kleine
Actief in:	Roden (DR)

Zorg en welzijn gaan hand in hand in het Drentse Roden. Promens Care biedt mensen met een verstandelijke en/of psychische beperking de kans om zinvol bezig te zijn. Vrijwilligers van de tuindienst van stichting Welzijn in Noordenveld onderhouden tuinen van ouderen en mensen met een beperking. Beide organisaties hebben elkaar sinds kort gevonden: cliënten van Promens Care en vrijwilligers van de Tuindienst zetten samen de Treftuin op; een plek waar vele doelgroepen kunnen samenkomen om groene en sociale activiteiten te ondernemen.

Buurtmoestuin

Organisatie:	Stichting Welzijn in Elburg (Wiel)
Samenwerkingspartners:	Zorgverlening Het Bakken
Projectleider(s):	Bea Duijsters
Actief in:	Elburg (GL)

Naast het aanleun-, woon- en revalidatiecentrum De Voord ligt een grasveld van 1.000 m². Een prachtige plek voor een buurtmoestuin, compleet met planten- en bloemenvakken en zitelementen. De plaatselijke volkstuintvereniging, buurtbewoners en scholieren zullen daar activiteiten ondernemen. Samen met cliënten uit de geestelijke gezondheidszorg en mensen met een licht verstandelijke beperking. De buurtmoestuin komt in het teken te staan van ontmoeting, zingeving, gezonde leefstijl en het tegengaan van eenzaamheid.

Het Groene Spoor Helmerhoek

Organisatie: Zorgcentrum De Posten
Samenwerkingspartners: JP van der Bentstichting, bewonersorganisatie Helmerhoek
Projectleider(s): Frieda van der Meij
Actief in: Enschede (OV)

Dementerende ouderen, verstandelijk gehandicapten, mensen met psychiatrische problemen en 'gewone' buurtbewoners. Normaal gesproken komen zij elkaar niet vaak tegen. Maar dat gaat veranderen in Enschede op Erve Leppink. Een groene plukroute verbindt de wijk met het zorgterrein. Door gezamenlijk aan de moestuin te werken en kookworkshops te houden, komt de verbinding echt tot stand. De oogst van de moestuin wordt door cliënten verkocht en maandelijks vinden er ontmoetingsdagen plaats op het erf.

Sociaal naar Buiten

Organisatie: Stichting de Voedseltuin Overvecht
Samenwerkingspartners: Reinaerde, Oké Nu
Projectleider(s): Ans Klein Geltink
Actief in: Utrecht (UT)

Voorjaar 2015 is de Voedseltuin gestart. Er wordt op drie dagdelen gezamenlijk in de tuin gewerkt door vrijwilligers en meer kwetsbare buurtbewoners. De tuin is 1.200 m² groot en ligt bij stadsboerderij Gagelstede in Utrecht, wijk Overvecht. De samenwerkingspartners willen de tuin door-ontwikkelen. Met verhoogde bakken, verharding van de paden en aangepast gereedschap zodat de wijk en de diverse doelgroepen er nog meer aan hebben. Tijdens de projectperiode wordt zoveel mogelijk overgedragen aan vrijwilligers zodat professionele begeleiding overbodig wordt.

De buurtvoedseltuin als groene verbinding

Organisatie: Stichting Prisma
Samenwerkingspartners: Stichting de Gemeenschap Biezenmortel
Projectleider(s): Rimke Griffioen
Actief in: Waalwijk (NB)

Landpark Assisië in het Brabantse Biezenmortel is een instelling voor verstandelijk gehandicapten: zeer landelijk, enigszins verscholen gelegen en groot: 600 hectare. Prisma, waar Assisië onder valt, probeert al jaren de cliënten in contact met de samenleving buiten de instelling te brengen, maar dit lukt niet of nauwelijks. Nu wil men de zaak omdraaien: de dorpsbewoners uitnodigen samen met de cliënten actief te worden op het terrein van de instelling. De lokale dorpsvereniging helpt daar aan mee. In een flinke tuin zal men groenten kweken en deze in een landwinkeltje verkopen. Via wekelijkse kook- en eetactiviteiten komt verder ontmoeting tot stand.

De tuin van de Plataan

Organisatie:	Stichting De Opbouw
Samenwerkingspartners:	033Groen
Projectleider(s):	Rita Scholten
Actief in:	Amersfoort (UT)

De Plataan is een woonplek en dagbestedingscentrum voor mensen met dementie of lichamelijke beperkingen in de wijk Soesterkwartier in Amersfoort. De wijk heeft een volks karakter, enerzijds problemen als werkloosheid en overgewicht, anderzijds leuke buurtcafés en speeltuinverenigingen. De bewoners van de Plataan willen graag naar buiten, maar dan moet de tuin op de schop. De vereniging Duurzaam Soesterkwartier gaat daarbij helpen. Er komen uitnodigende zitjes, allerlei planten en voorwerpen die zintuigen stimuleren en herinneringen doen ophalen. Verder komt er een waterspeelplek voor kinderen uit de buurt. Tijdens wekelijkse activiteiten zullen diverse groepen elkaar ontmoeten.

Diversiteit in het Hefpark

Organisatie:	Stichting Feijenoord Kop van Zuid
Samenwerkingspartners:	Bouman GGZ
Projectleider(s):	Rene Visser
Actief in:	Rotterdam (ZH)

De Stichting Feijenoord Kop van Zuid beheert sinds 2013 het Hefpark, aan de voet van de gelijknamige voormalige spoorbrug. Er is een BMX-baan, een kleine moestuin en diverse sociale ondernemers zijn er gevestigd. Een woonvoorziening van Bouman voor opvang en begeleiding van GGZ-cliënten grenst direct aan het park. Er is vrijwel geen contact tussen de cliënten en de rest van de buurt. Dat kan anders! Door uitbreiding van de moestuin, via moestuinlessen en het gezamenlijk aanpakken van klussen. Met als kroon op het werk een gezamenlijk kippenhok dat zich van de tuin uitstrekt tot het terrein van Bouman.

Stadsakkers

Organisatie:	Stichting Stadsmoestuin Eindhoven
Samenwerkingspartners:	AZC De Orangerie
Projectleider(s):	Hennie Kuijken
Actief in:	Eindhoven (NB)

Een braakliggend terrein bij het AZC De Orangerie bood kansen voor een win-win-win situatie. Het terrein is omgevormd tot akker om groenten te telen voor de voedselbank. De bewoners van het AZC krijgen de mogelijkheid zich actief in te zetten, de voedselbank krijgt extra verse producten en buurtbewoners en vluchtelingen komen tot een ontmoeting. Er zijn plannen voor nog meer activiteiten. Zoals zaden voorkweken in een kas bij een school voor bijzonder onderwijs (samen met leerlingen), samen eten, koffie inloop etc.

Een Groene Brug

Organisatie:	Stichting de Buitenkans
Samenwerkingspartners:	GGZ NHN, Buurttuin de BY, Craenenbroeck, IVN
Projectleider(s):	Dorien Reiche
Actief in:	Heiloo (NH)

Op het terrein van het landgoed Willibrordus in de Heiloose wijk Ypestein bevindt zich een grote GGZ-instelling. Rondom de gebouwen is in 2013 op kleine schaal een Buurttuin gestart. Daar kweken vrijwilligers uit de buurt groenten, kruiden en bloemen, spelen kinderen van de nabijgelegen basisschool en BSO in de natuurspeeltuin en wordt met wisselend succes contact gelegd met de GGZ-cliënten. Maar het kan beter! Met meer doelgroepen en een sterkere focus ontmoeting en verbinding. Middels 'groene safari's' met buurtbewoners en andere betrokkenen worden ideeën opgehaald over de precieze inrichting van de diverse tuinen.

Groen is Leven!

Organisatie:	Stichting Ontmoeting
Samenwerkingspartners:	ZorgDat Support in Welzijn
Projectleider(s):	Kees Berends
Actief in:	Harderwijk (GL)

In de Friesegrachtwijk in Harderwijk, een 'aandachtswijk' met veel sociale problematiek, is een opvanglocatie van de stichting Ontmoeting gevestigd. Er worden zo'n 55 dak- en thuislozen (veelal verslaafd) opgevangen. Er is veel sprake van overlast, zwerfvuil en dergelijke in de wijk. Om hier iets aan te doen en de kloof tussen buurt en doelgroep te verkleinen, zet men 'groen' in. Na een pilot met onderhoud van het Friesegrachtpark trekken cliënten en buurtbewoners nu samen op in diverse groenprojecten in de wijk. Het leidt tot positieve reacties en een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel voor een schone en opgeruimde wijk.

Groen Trefpunt

Organisatie:	Stichting Pulse
Samenwerkingspartners:	Stichting Lister
Projectleider(s):	José van Vliet
Actief in:	IJsselstein (UT)

Bestrijden van eenzaamheid en zoeken naar zinvolle dagbesteding voor kwetsbare mensen. Dat is waar zowel welzijnsorganisatie Pulse als zorginstelling Lister zich voor inzetten. Samen zetten zij een Groen Trefpunt op in de buitenruimte van het nieuwe Sociaal Trefpunt in Achterveld. GGZ-cliënten gaan samen met buurtbewoners aan de slag in een moes-, kruiden- en pluktuin. Met de oogst worden gezamenlijke lunches bereid. Ook de bijenvereniging, Stichting Eetbaar IJsselstein, kinderboerderij, bewonersvereniging en een visvereniging nemen deel aan het initiatief, elk op hun manier.

Groen verbindt mensen in de wijk Oudeland

Organisatie: Stichting Abela
Samenwerkingspartners: Stichting Antes
Projectleider(s): Stefan van der Worm
Actief in: Rotterdam (ZH)

Begin 2015 zetten Abela en Antes samen een natuurlijke speelplek op in de wijk Oudeland in Hoogvliet. Cliënten van Antes werkten mee aan de aanleg en nog altijd zorgt een van de cliënten voor het onderhoud. Omdat de samenwerking goed is bevallen, wil men de speelplek uit gaan breiden met een tuin waar op grotere schaal groente verbouwd kan worden. Dit zal de dagbesteding uitbreiden en de interactie tussen buurtbewoners en cliënten vergroten. Door de komst van een schuur zullen er activiteiten voor jong en oud gaan plaatsvinden. En de tuin zal bijdragen aan meer groen in de wijk.

Samen Scheppen

Organisatie: Verburgt-Molhuysen Stichting
Samenwerkingspartners: Stichting Dorpsplatform Oosterbeek
Projectleider(s): Hieke de Zeeuw
Actief in: Oosterbeek (GL)

De Verburgt-Molhuysen Stichting is een organisatie voor opvang en verzorging van dementerende ouderen. Ze beschikt over een mooie Engelse landschapstuin van twee hectaren. Deze tuin wordt een leeftuin en centrale plek waar buurtbewoners, cliënten en bewoners van de nabijgelegen seniorenflat samen kunnen komen. In de tuin komt een vitaliteitstuin, belevingstuin, groepsterras, boomgaard, beweegtuin, moestuin en een plek voor biodiversiteit. Uiteraard wordt de tuin goed toegankelijk voor rolstoelen en mensen die slechter ter been zijn.

Interactieve Generatie Ontmoetingstuin de Hofstee

Organisatie: Stichting Laurens
Samenwerkingspartners: Buurtwerk Alexander
Projectleider(s): Cora Koeleman en Lilly Sovilj
Actief in: Rotterdam (ZH)

Zorginstelling De Hofstee beschikt over een aardige tuin. Maar veel reuring is er niet. De tuin gaat dus op de schop. Het wordt een groene omgeving om actief in bezig te zijn, te eten en anderen te ontmoeten. Een plek waar je kunt genieten van kinderstemmen, dieren kunt voederen en aaien en waar je tot bezinning kunt komen. Buurtbewoners en vrijwilligers verzorgen het onderhoud. Een activiteitenprogramma met leuke dingen als kastanjes poffen, herfsttafels maken en bloembollen planten is in de maak.

Moestuin en boomgaard Havenpark

Organisatie:	Omnizorg
Samenwerkingspartners:	Wijkraad Centrum
Projectleider(s):	Hans Huis in 't Veld
Actief in:	Apeldoorn (GL)

Omnizorg richt zich op mensen met een verslaving of psychiatrische problematiek die dak- of thuisloos zijn geraakt en/of een combinatie aan problemen hebben. In het verleden was het lastig contacten te leggen tussen de verschillende doelgroepen en met de buurt. Met de aanleg van een gezamenlijke park-tuin aan de achterzijde veranderde dat. Het werd een plek voor ontmoeting en ontspanning. Deze mooie plek wordt verder uitgebouwd. In de boomgaard met fruitbomen wordt gezamenlijk gewerkt en is er plek voor ontmoeting en activering. Dit bevordert contact en wederzijds begrip tussen cliënten en buurtbewoners.

Natuurlijk Samen

Organisatie:	Stichting Zorgspectrum Het Zand
Samenwerkingspartners:	Wijkvereniging Zwolle-Zuid, Dalton basisschool de Dolfijn, Natuur en Milieu Overijssel
Projectleider(s):	Moniek Beltman
Actief in:	Zwolle (OV)

Zorgspectrum Het Zand heeft op twee locaties moes- en pluktuinen. Namelijk bij de Oude Mars in Zwolle voor jongeren met niet-aangeboren hersenletsel en bij het Woldhuis in Heino voor demente ouderen. Het Zand merkt dat de tuinen een goed middel zijn om de cliënten te activeren. Helaas is het contact met de omgeving echter minimaal. Dat kan toch anders. Daarom werkt Het Zand samen met een basisschool, een wijkvereniging en Natuur en Milieu Overijssel aan een interactief activiteiten-aanbod voor de cliënten samen met wijkbewoners en kinderen. Zodat mooie ontmoetingen in het groen ontstaan.

Verbinding rond het Vredesplein

Organisatie:	Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond
Samenwerkingspartners:	Pameijer, Essalaamoskee
Projectleider(s):	Marianne Vorthoren
Actief in:	Rotterdam (ZH)

Voor een moskee in de Rotterdamse wijk Hillesluis ligt een groot, maar vrijwel kaal plein. Een uitgelezen stek om groen én verbinding te brengen. Cliënten van een instelling voor GGZ/verslavingszorg leggen er, samen met vrijwilligers van de moskeevereniging, een moestuin aan. Zo ontstaat contact en begrip. Tweemaandelijks organiseert men ook themabijeenkomsten in de moskee. Andere plannen voor het plein zijn een biologische markt, buitenexposities en een schaatsbaan.

Verbindingstuin Gooierserf

Organisatie: Stichting 2Charity/ Urban Farming035
Samenwerkingspartners: Inovum, Philadelphia
Projectleider(s): Alice de Koning
Actief in: Hilversum (NH)

In het Hilversumse Riebeeckkwartier staat de zorginstelling Gooiers Erf. Hier worden dementerende ouderen begeleid. Daarnaast heeft Philadelphia, voor verstandelijk gehandicapten, een deel van het gebouw in gebruik voor dagbesteding. In samenwerking met Urban Farming wil men nu de grond om de instelling heen omtoveren tot een buurttuin waar zowel cliënten van beide instellingen (onder begeleiding) als buurtbewoners gezamenlijk aan de slag gaan. Denk aan een moestuin, een pluktuin, een kruidentuin, ontmoetingen op het terras (met lekkernijen uit de eigen bakkerij van Philadelphia!) en activiteiten als koken, vogelhuisjes maken, cursussen en workshops.

De DakAkker

Organisatie: Stichting H.C. Pennemes
Samenwerkingspartners: 55+ groep van de Rosmolenwijk, stichting
Bewonersinitiatief Rosmolenwijk, Vereniging
Milieufederatie Noord-Holland
Projectleider(s): Rutger de Graaf
Actief in: Zaandam (NH)

Verzorgingstehuis Het Pennemes beschikt over een grote tuin. Er is daar veel bedrijvigheid met een moestuin, bijenhotel en nestkasten. In deze tuin lopen mensen in en uit en is daardoor voor kwetsbare ouderen en kinderen minder geschikt. Ook is er niet genoeg ruimte om in alle rust activiteiten uit te voeren. Daarom wil men op het dak een tuin realiseren met kweektafels, vogel- en vlindervriendelijke voorzieningen en een zitgelegenheid. Het Pennemes wil in deze nieuwe buitenruimte activiteiten aanbieden voor hun eigen bewoners maar ook buurtbewoners. Ook lokale verenigingen zijn welkom om hier met hun leden te komen

Uniek Binnenstadsplein

Organisatie: Stichting Insula Dei Huize Kohlmann
Samenwerkingspartners: Vereniging Binnenstadplein
Projectleider(s): Mirjam Alexander
Actief in: Arnhem (GL)

In 2014 werd besloten om het schoolplein, de tuin van de Walburgiskerk en de parkeerruimte rondom verzorgingshuis Insula Dei aan elkaar te verbinden. Dat was het begin van iets moois en groens in een verder versteend gebied. Inmiddels is er een activiteitenplan, zijn er doe-dagen georganiseerd en is een gebruikersvereniging opgericht. En er is een speelveld, klimroute en (moes)tuin aangelegd. Op de wensenlijst staan nog onder andere goed begaanbare paden, fruitbomen, bollen en een theatertje. En ideeën voor activiteiten? Daaraan is geen gebrek!

Stadstuin Eendracht

Organisatie:	Algemene Stichting Welzijn Appingedam (ASWA)
Samenwerkingspartners:	Zorginstelling 's-Heerenloo
Projectleider(s):	Peronne Burggraaf
Actief in:	Appingedam (GR)

De werkgroep 's Heerenloo, Kindcentra, ASWA, bewoners en de gemeente maakten in het voorjaar 2015 een start met de aanleg van een stadstuin. Dit is een lap grond op het terrein van stichting ASWA. De tuin draait om groenbakken; verschillende doelgroepen kunnen hun eigen bak onderhouden of dit samen doen. Het plan is om naast de zeven al bestaande bakken nog vijftientig nieuwe bakken te plaatsen en deze verhuren. Bedrijven kunnen een bak sponsoren. Buurtbewoners denken mee over de totstandkoming en inrichting van de tuin. Ook zijn er tal van verbindende activiteiten zoals workshops en een markt voor scholen, cliënten en buurtbewoners.

Proeftuin Oudegein

Organisatie:	Stichting Samen Duurzaam Nieuwegein
Samenwerkingspartners:	Reinaerde, WIJ 3.0, Stichting de Wending en het Wijkplatform
Projectleider(s):	Erna Kotkamp
Actief in:	Nieuwegein (UT)

Het Natuurkwartier is onderdeel van het Stadspark Oudegein. Een groene en duurzame plek met een museum en kinderboerderij. Nu zijn er plannen om het park verder te ontwikkelen. Zo komt er een proeftuin met kruiden, groente en fruit. Daar kunnen buurtbewoners, kwetsbaren, jong en oud samen groene en sociale activiteiten ondernemen. Het werken in de proeftuin levert concrete producten op die weer worden ingezet voor sociale activiteiten in en rondom de tuin. Zoals kookworkshops en de duurzaamheidsmarkt. De overige oogst wordt verdeeld onder iedereen die actief meehelpt en een deel wordt aan de voedselbank geschonken

Oosterhökkes

Organisatie:	Stichting Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum- Onderbanken
Samenwerkingspartners:	Radar
Projectleider(s):	Roos Beckers
Actief in:	Brunssum(LB)

In een aantal Brunssumse buurten hebben bewoners niet vanzelfsprekend contact met elkaar. Er wonen veel eenoudergezinnen, gezinnen met kinderen, alleenstaande ouderen en allochtonen. Er is sprake van lage inkomens, leven van een uitkering, soms met schulden. Op twee plekken wil men groene 'Oosterhökkes' creëren om verhoudingen te verbeteren en verbinding te leggen met verstandelijk gehandicapten. Via een buddysteem worden cliënten van Radar (verstandelijke beperking) gekoppeld aan vrijwillige buurtbewoners. Ideeën voor activiteiten zijn er genoeg: windgongs maken, bloemschikken, waterfeesten, workshops etc.